

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 października 2016 roku

Powód J. M. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego P. P. – Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, kwoty 22.000 zł tytułem zadośćuczynienia za straty moralne związane z bezprawnym działaniem komornika tj. zajęciem rachunku bankowego. Ponadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu (stanowisko k. 4-5, k. 14).

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 15 października 2015 r. pozwany dokonał bezprawnego zajęcia należącego do niego rachunku bankowego. Zajmując rachunek bankowy pozwany działał bez żadnej podstawy prawnej dopuszczając się naruszenia dóbr osobistych powoda.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kwoty 4817 zł tytułem kosztów procesu (stanowisko k. 29-30).

W uzasadnieniu wskazał, że prowadził przeciwko powodowi egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w W. dnia 20 maja 2015 r. w sprawie I Nc 1908/15, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Pozwany wskazał, że nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności tytułu wykonawczego. Ostatecznie postępowanie egzekucyjne zakończyło się postanowieniem z dnia 13 listopada 2015 r. o umorzeniu postępowania a kosztami postępowania egzekucyjnego obciążono wierzyciela.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2015 roku (...) Bank S.A. w W., reprezentowany przez K. Kancelarię Prawa Gospodarczego spółkę komandytową we W., wniósł do tut. Sadu przeciwko M. M., I. M. i J. M. (1) pozew o zapłatę. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwani jako spadkobiercy zmarłego w 2006 r. J. M. (2) są oni zobowiązani do pokrycia należności wynikającej z zaciągniętego przez J. M. (2) w 2008 r. kredytu (okoliczność niesporna, przesłuchanie powoda – protokół rozprawy z dnia 25 października 2016 r. od 00:09:50 do 00:45:56).

W dniu 20 maja 2015 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Południe w W. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 1908/15, nakazując M. M., I. M. i J. M. (1) zapłatę kwoty 22.051,13 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 21.534,05 zł od dnia 8 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 2.692,75 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Następnie, w dniu 28 sierpnia 2015 r. wydano pełnomocnikowi powoda w sprawie I Nc 1908/15 tytuł wykonawczy, w którym wskazano m.in. numer PESEL pozwanego J. M. (1) a powoda w niniejszej sprawie (okoliczności niesporne, tytuł wykonawczy w aktach Km 205580/15).

J. M. (2) o nr PESEL (...) - ojciec powoda - zmarł w dniu 30 grudnia 2006 r. a przed śmiercią zamieszkiwał przy ul. (...) w W.. Natomiast w dniu 8 marca 2009 r. zmarł J. M. (2) o nr PESEL (...), który przed śmiercią zamieszkiwał przy ul. (...) w W. (odpis skróconego aktu zgonu k. 6,świadczenie (...) -SAD k. 46-47).

(...) Bank S.A. we W. wniósł o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko I. M., M. M. i J. M. (1) na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w sprawie I Nc 1908/15. We wniosku o wszczęcie egzekucji (...) Bank S.A. we W. wskazał nr PESEL I. M., M. M. i J. M. (1), tożsame z numerami PESEL znajdującymi się na tytule wykonawczym, oraz podał jako ich adresy zamieszkania tj. ul. (...) w W. (wniosek – akta komornicze Km 205580/15).

Komornik Sądowy dokonał weryfikacji nr PESEL powoda (podgląd danych osobowych – akta komornicze Km 205580/15).

Pozwany zawiadomienie o wszczęciu egzekucji przesłał powodowi w październiku 2015 r. na adres ul. (...) w W.. Jednocześnie dokonał zajęcia rachunku bankowego powoda w (...) S.A., Banku (...) S.A., (...) Bank S.A. (akta komornicze – Km 205580/15).

(...) Bank S.A. w W. w dniu 28 października 2015 r. złożył pozwanemu komornikowi wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 kpc z uwagi na niecelowe wszczęcie egzekucji. Komornik w dniu 6 listopada 2015 r. odwołał zajęcia rachunków bankowych J. M. (1). Postanowieniem z dnia 13 listopada 2015 r. pozwany umorzył postępowanie egzekucyjne i ustalił koszty tegoż postępowania egzekucyjnego w wysokości 1.533,41 zł, którymi obciążył wierzyciela. W uzasadnieniu postanowienia pozwany wskazał, że do zapłaty przez powoda (dłużnika w sprawie egzekucyjnej) pozostała kwota 1.669,04 zł. Następnie postanowieniem z dnia 8 stycznia 2016 r. pozwany sprostował uzasadnienie postanowienia z dnia 13 listopada 2015 r. w zakresie zdania ósmego poprzez wpisanie, że do zapłaty przez wierzyciela pozostają koszty postępowania wraz z podatkiem VAT w kwocie 1.669,04 zł (wniosek, postanowienie z dnia 13 listopada 2015 r., postanowienie z dnia 8 stycznia 2016 r. – akta komornicze Km 205580/15).

Powód powziął wiedzę o zajęciu rachunku bankowego w dniu 17 października 2015 r., przeglądając w Internecie informacje o rachunku bankowym. Przez następne 3 tygodnie podejmował na własną rękę działania mające na celu wyjaśnienie nieprawidłowości jakie zaistniały w związku z wszczęciem przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego. Udał się do banku, do komornika, oraz kontaktował się z przedstawicielem wierzyciela ze sprawy Km 205580/15 – kancelarią (...). Miał w tym czasie trudności w uzyskaniu dostępu do własnych środków finansowych oraz wraz z żoną przeżywał ciężkie chwile, obawiając się utraty płynności finansowej i oszczędności. Wiązało się to ze znacznym stresem i koniecznością angażowania własnego czasu oraz energii w wyjaśnienie trudnej sytuacji. Powodowi, głównie dzięki własnemu zaangażowaniu udało się uniknąć przelewu z jego rachunku bankowego na rzecz komornika jakichkolwiek środków finansowych. Dzięki pomocy pracownika banku, doszło w ostatniej chwili do odwołania przez komornika zajęcia rachunku bankowego powoda (dowód: przesłuchanie powoda).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności niespornych, dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach komorniczych Km 205580/15 oraz w oparciu o przesłuchanie powoda.

Autentyczność przedstawionych dokumentów nie była kwestionowana przez strony a Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im wiarygodności.

Dowód z przesłuchania powoda Sąd uznał za wiarygodny, gdyż jego twierdzenia były one spójne, logiczne i znajdowały potwierdzenie w dokumentach.

Sąd zważył co następuje:

Kwestię odpowiedzialności komornika za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu jego obowiązków reguluje przepis art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (u.k.s.e.). Zgodnie z ust. 1 wskazanego przepisu Komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności. W orzecznictwie przyjmuje się, że dla przypisania komornikowi odpowiedzialności odszkodowawczej konieczne jest wykazanie spełnienia większości przesłanek odpowiedzialności deliktowej, tj. powstania szkody, zaistnienia zdarzenia wyrządzającego szkodę i adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją powodującym, jednak przesłanką odpowiedzialności komornika nie jest wina. Odpowiedzialność odszkodowawcza komornika uregulowana w powołanym przepisie jest odpowiedzialnością deliktową, której przesłanką jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika (wyrok SN z dnia 10 lutego 2010 r., sygn. akt V CSK 279/09). Przesłanka bezprawności oznacza naruszenie przez komornika przepisów prawa, przy czym nie każde naruszenie prawa będzie stanowiło podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej, ale jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody.

W ocenie Sądu, że w rozpoznawanej sprawie nie sposób postawić pozwanemu komornikowi zarzutu bezprawności (czyli sprzeczności z prawem) jego działania lub zaniechania.

Z poczynionych przez Sąd ustaleń wynika, że (...) Bank S.A. skierował do Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w W. pozew o zapłatę m.in. przeciwko powodowi J. M. (1), a także jego matce I. M. i bratu M. M. jako spadkobiercom po J. M. (2), jednak innym J. M. (2) niż ten, który zawarł umowę kredytową z bankiem. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że J. M. (2) w 2008 r. zawarł z (...) Bank S.A. umowę kredytu oraz, że zmarł w 2006 r. Następnie, w oparciu o treść pozwu i załączonych do niego dokumentów tj. prawdopodobnie umowy kredytu oraz postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku został wydany nakaz zapłaty w sprawie I Nc 1908/15. Niewątpliwie już na tym etapie postępowania cywilnego wystąpiły błędy, bowiem złożono pozew przeciwko osobom, które nie były spadkobiercami dłużnika, jak również wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w oparciu o umowę kredytu zawartą w 2008 r. z J. M. (2) nie będącym ojcem powoda oraz postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym w 2006 r. ojcu powoda J. M. (2). Błąd popełnił (...) Bank S.A. we W. i reprezentująca go Kancelaria poprzez złożenie pozwu, w którym pomylił on dwie osoby o zbieżnych imionach i nazwiskach tj. J. M. (2) - ojca powoda oraz J. M. (2) –kredytobiorcę. Wskazany błąd mógł zostać zauważony wcześniej przez referendarza sądowego o ile przedłożono wraz z pozewem ww. dokumenty w postaci umowy kredytu i postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Nie ulega, bowiem wątpliwości, że ojciec powoda nie mógł zaciągnąć w 2008 r. kredytu, gdyż sam zmarł w 2006r. Jednak nakaz zapłaty został wydany, a następnie doręczony pod adres nie będący adresem zamieszkania powoda tj. ul. (...) w W.. Od wskazanego nakazu zapłaty nikt nie wniósł sprzeciwu i w konsekwencji nakaz zapłaty uprawomocnił się a (...) Bank S.A. otrzymał tytuł wykonawczy uprawniający go do egzekucji należności z niego wynikających. Nadając klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w sprawie I Nc 1908/15 wpisane zostały nr PESEL odpowiadający nr PESEL powoda, jego matki I. M. oraz brata M. M.. (...) Bank S.A. dysponując wskazanym tytułem wykonawczym złożył pozwanemu Komornikowi wniosek o wszczęcie egzekucji.

W tym miejscu należy wskazać, że pozwany komornik sądowy nie dysponował aktami sprawy sądowej ani dokumentami posiadanymi przez bank a jedynie posiadał tytuł wykonawczy w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nakazu zapłaty wydanego w sprawie I Nc 1908/15 z nr PESEL powoda, jego matki i brata. Komornik sądowy zgodnie z art. 804 k.p.c. nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Z akt komorniczych wynika, że pozwany komornik dokonał weryfikacji nr PESEL m.in. pozwanego, jednak był to PESEL tożsamy z tym wskazanym we wniosku egzekucyjnym przez (...) Bank S.A. i tym wskazanym w klauzuli wykonalności. Przy nazwisku i imieniu powoda po dokonaniu przez komornika weryfikacji nr PESEL widniał adres ul. (...) w W., a więc odmienny niż ten wskazany przez (...) Bank S.A. tj. ul. (...) w W.. Baza PESEL obrazuje jednak jedynie adresy zameldowania, które nie muszą się pokrywać z adresami zamieszkania. Stąd, pomimo tych rozbieżności komornik sądowy nie mógł odmówić wykonania tytułu wykonawczego, co było jego obowiązkiem, albowiem jest związany wnioskiem egzekucyjnym wierzyciela, tak co do zakresu, jak i sposoby egzekucji i działał zgodnie z tym wnioskiem. Dłużnik mógł podejmować w tym czasie działania przed sądem, które mogły przynieść pożądany przez niego efekt wstrzymania egzekucji (np. sprzeciw od nakazu zapłaty, powództwo przeciwegzekucyjne z wnioskiem o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, skarga na orzeczenie referendarza sądowego co do nadania klauzuli wykonalności z wnioskiem o zawieszenie postępowania egzekucyjnego). Brak jest danych potwierdzających, że czynności te zostały przez niego podjęte, a jest jedynie informacja o skardze na czynności komornika, która efektu takiego przynieść nie mogła. Dopiero w dniu 28 października 2015r., po złożeniu przez wierzyciela (...) Bank S.A. – wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego komornik mógł podjąć czynności w przedmiocie odwołania zajęcia i umorzenia wszczętego przeciwko powodowi postępowania egzekucyjnego. Należy jednak zwrócić uwagę, że sprawa wszczęta przez (...) Bank S.A. m.in. przeciwko powodowi stanowiła we wrześniu 2015 r. sprawę nr 205580 w referacie pozwanego komornika. W ocenie Sądu, zrozumiałym jest, iż przy takiej ilości spraw nawet przy założeniu, że komornik zatrudnia do obsługi swojej kancelarii pracowników nie był on w stanie od razu zareagować na złożony przez (...) Bank S.A. wniosek o umorzenie postępowania. Stosowne kroki tj. odwołanie zajęć rachunków bankowych powoda dokonał on po interwencji Banku i żony powoda. Zdaniem Sądu, komornik dokonując cofnięcia zajęć w ciągu 10 dni od skierowania do niego wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego nie dopuścił się nadmiernych opóźnień w swoim działaniu, które świadczyłyby o sprzeczności jego zaniechania z przepisami prawa. Zwrócić też trzeba uwagę, że

ostatecznie nie doszło do pobrania z rachunku bankowego powoda jakichkolwiek środków. Komornik działał zgodnie z przepisami prawa, w szczególności w oparciu o art. 776, 783, 803, 804 k.p.c. oraz przepisy ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. W uprawnieniach komornika nie mieści się badanie, czy J. M. (1) jest dłużnikiem (...) Bank S.A., gdyż o tym mógł zdecydować jedynie sąd. Zadaniem komornika jest realizacja tytułu wykonawczego (tj. prawomocnego nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności), nie zaś badanie obowiązku stwierdzonego tym tytułem.

Wobec powyższego, Sąd oddalił powództwo z uwagi na niespełnienie przesłanek z art. 23 u.k.s.e. Brak jest podstaw do uznania, że komornik działał niezgodnie z prawem lub wbrew prawu zaniechał działania, do którego był zobowiązany.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. odstępując od obciążania powoda kosztami postępowania poniesionymi przez pozwanego. Powód, który przegrał sprawę poniósł już koszt opłaty sądowej od pozwu w kwocie 1100 zł. Oprócz tego jako strona przegrywająca sprawę co do zasady powinien być również ponieść koszty wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 4800 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Jednak zdaniem Sądu nieuzasadnione i niesłuszne byłoby obciążanie powoda, który nie ma wykształcenia prawniczego, wskazanymi kosztami w sytuacji, w której na skutek błędu innych podmiotów niecelowo wszczęto przeciwko niemu egzekucję, a on sam został zmuszony do podjęcia działań wyjaśniających w banku, u komornika, wierzyciela. Dodatkowo, komornik sądowy – gdyby nie prowadzenie przez niego tak dużej ilości spraw – mógłby już wcześniej (w pierwszych dniach po otrzymaniu od wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego w dniu 28 października 2015 r., nie zaś po 9 dniach w dniu 6 listopada 2015 r.) umorzyć postępowanie egzekucyjne i być może nie doszłoby do sytuacji, w której bliskim stało się przelanie znacznej kwoty od powoda na rachunek komornika.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi J. M. (1).